

de praktijk bruikbare prophylaxis der overerving kan eerst dan sprake zijn, wanneer het vraagstuk der hereditieit althans eenigermate is opgelost.

Ten slotte vraagt Ref. zich af of ook dan niet tevens de brug is geslagen over de kloof, die sociale en individuëele hygiëne van elkander scheidt; een brug, die voldoet aan MARTIUS' eischen, dat zij de hygiëne van het individu en die van het ras met elkander verzoent en in dienst stelt van een hoog ideaal van menschelijkheid.

MOUTON.

INGEZONDEN.

Geachte Redactie!

Een sectio cadaveris op last der justitie met de opdracht aan den patholoog-anatoom om enkele milligrammen van een plantaardig vergift op te sporen en zoo mogelijk quantitatief te bepalen vormt op het oogenblik den inhoud van een goed deel der gesprekken in vele Haagsche kringen. Is het misschien onder den invloed daarvan, dat ik bij het lezen van den brief van Prof. WERTHEIM SALOMONSON in het 21ste nummer van dit *Tijdschrift* onwillekeurig dacht aan het onderzoek van begravene en halfvergane cadavers, nu hij de discussie heropent over een critiek, die 3 jaren oud is? Op een ander oogenblik had ik wellicht een veterinair beeld gekozen. Hoe het zij, ik kan er thans niet meer toe overgaan eenige onjuistheden en herinneringsfouten in zijn betoog aan te toonen en moet hem dus de voldoening laten daarin het laatste woord te hebben gesproken.

Hoe jammer, dat hij in der tijd niet aan het spiegelgevecht heeft deelgenomen, wij hadden er JELGERSMA's anticritiek gaarne voor gemist. Met een tegenstander, die zoo elegant den floret hanteert, is het een genoeg en het staal te kruisen.

Over een enkel punt meen ik echter een woord te mogen zeggen; namelijk: over de beteekenis van critiek in het algemeen.

Volgens Prof. WERTHEIM SALOMONSON „kan een criticus op zijn vingers na-tellen, dat de schrijver meestal beter op de hoogte is van het onderwerp, „dat hij behandelt dan de criticus”.

Nu durf ik gerust zeggen, dat dan de criticus geen recht heeft critiek uit te brengen. Ik acht de taak van een criticus zeer moeilijk: hij moet niet alleen het onderwerp volkomen beheerschen, maar ook zich in de denk-beelden van den schrijver kunnen verplaatsen en van dat standpunt uit diens werk beoordeelen.

Niet licht zal men er dan ook toe overgaan een werk te critiseeren, als niet de inhoud sinds jaren het onderwerp van overdenkingen is geweest, als men niet met de literatuur er over geheel bekend is, als men niet de lacunes

in onze voorstellingen volkomen gevoeld heeft en juist daarom een nieuwe studie met ingenomenheid begroet.

Toetst men aan de uitspraak van Prof. WERTHEIM SALOMONSON eenige critieken in de laatste jaren verschenen, dan zou men tot de vreemde conclusie komen, dat FOKKER beter bacterioloog dan STRAUB is, JELGERSMA beter psycholoog dan WINKLER, VON EISELSBERG als chirurg beneden KORTEWEG staat, COX de vrouwen beter kent dan ALETRINO, JELGERSMA minder goed op de hoogte is van neurasthenie dan LÖWENFELD, BINSWANGER, BEARD of BOUVERET, of op een ander gebied; dat BURGERSDIJK beter SHAKESPEARE-kenner was dan VAN DAM! 1).

Prof. WERTHEIM SALOMONSON verscherpt de oude uitspraak: „la critique est „l'art des impuissants” door voor *impuissants, ignorants* te stellen.

Zou het in dat geval niet beter wezen de rubriek: *boekbeoordeelingen* te sluiten?

Dr. H. PH. BAUDET.

C O R R E S P O N D E N T I E.

De Redactie doet steeds aan H. H. Secretarissen van Vereenigingen een voldoende aantal drukproeven der verslagen toekomen met de bedoeling aan ieder der sprekers een proef te zenden, opdat ieder in de gelegenheid is het door hem gesprokene zelf te corrigeeren. Tot ons leedwezen zijn in twee gevallen latere verbeteringen noodig geworden, omdat Secretarissen van de proeven geen gebruik hadden gemaakt.

B E R I C H T E N.

B U I T E N L A N D.

NEW-YORK. — **Carcinoom-statistiek.** *The Medical Record* bevat een bericht omtrent een onderzoek naar de carcinoom-sterfte, te Buffalo gehouden door Dr. LYON. Er blijkt daaruit, dat ook daar het sterftcijfer aan kwaadaardige gezwellen is toegenomen en wel van 32 (in 1880) tot 53 (in 1899) per 100.000 inwoners. De leeftijd der lijdens kwam overeen met wat elders is waargenomen. De nationaliteit schijnt niet veel invloed uit te oefenen. Duitschers en Polen vormen 20 pCt. van de bevolking en leveren 42 pCt. van de carcinoom-sterfte; de geboren Amerikanen, 65 pCt. der inwoners, leveren slechts 20 pCt. der carcinoom-sterfte. Maagkanker was in 34 pCt. van de gevallen aanwezig, en wel bij 47 pCt. van de mannelijke en 25 pCt. van de vrouwelijk overledenen. Voor de Duitschers en Polen bedragen deze

1) Mocht Prof. WERTHEIM SALOMONSON achter het woordje *meestal* dekking zoeken, dan mag hij dat toch niet door *een enkele maal* interpreteeren; bovenstaande voorbeelden zijn werkelijk voor de hand gegrepen.